

Oktober 2026

1 oktober

Kommunalt VA

Min stackars man har kämpat större delen av sommaren med att gräva ner och installera kommunalt vatten och avlopp. Det är tyvärr inte valfritt, och förutom att man får betala hundratals tusen kronor för vatten som man inte vill ha, trottoarer, breda gator och gatlysen som man inte heller vill ha, så måste man gräva djupt och långt. Björne har lagt ner ca 2 km slang, inte helt ensam som väl är utan med hjälp från ett litet familjeföretag som finns i området. Men ändå!

Nu börjar vi se målsnöret för nu har dom grävt uppe vid vårt hus och håller på att lägga ner slang, elka-bel, pump och mätstation. Det ser inte vackert ut och när man gräver om i jorden kan allt som man grävt upp inte få plats i diken så det blir stora lerbögar över. När jorden med tiden packas igen får man fylla på med lera och jord vartefter. Jag är ändå glad att det har gått att ansluta till de gamla vatten- och avloppsledningarna så vi slipper fälla träd, gräva upp stenläggning, trappor och hela rabatterna. Det mesta klarar sig.

12 oktober

Pumpor och tomater

Vädret är så kallt så jag tror inte pumporna växer mer. Det är lika bra att ta in dom trots att dom inte är så stora. Jag har odlat dom vanliga sorterna. "Muscat de Provence" har blivit störst och flest. "Sweet Meat Oregon" och "Blue Hubbard" har inte blivit så stora som dom brukar, trots en varm och solig sommar och mycket gödselvattnings. Men vi har pumpa i frysen från förra årets skörd, så det går ingen nöd på oss.

Pumporna behöver ligga och mogna flera månader i rumstemperatur. Jag brukar ha dom i en skrub i Spinnhuset. Men man måste hålla koll på dom, för rätt som det är kan dom ha börjat ruttna inifrån och implodera till en blöt sörja. Jag har dom ligande i en stor plåtlåda för säkerhets skull, ifall olyckan skulle vara framme.

Och det var den, olyckan alltså. När jag vände på den största och finaste pumpan var det någon som gnagt på den, och det hade gjort att den börjat ruttna, redan innan den skördades!

Vad gör man? Kastar hela härligheten på komposten efter 4 månaders odlande?

Jag chansade. Jag skar bort allt som var dåligt, skar resten i stora klyftor, oljade och saltade och bakade dem i ugnen i 150 grader tills dom var mjuka. Och Björne sa att det blev gott. Jag stoppade dom i frysen för senare behov.

Jag brukar lyssna på en podd som handlar om odling och matlagning. Dom som poddar är duktiga både på odling och matlagning och det är inspirerande att höra deras tips om hur man bäst äter det man odlat. Senast nämnde dom att det är särskilt gott att blanda pumpa i amerikanska pannkakor. Det låter gott så det ska jag prova. Jag tror man ska krydda pumpan som man gör med traditionell amerikansk pumpapaj. Jag har lagat "pumpkin pie" en gång för jättelänge sedan, men tog lång tid och det var många olika moment. Ärligt talat tyckte jag inte att det var värt jobbet. Men jag tror det blir mycket enklare med ugnsrostad pumpa och amerikanska pannkakor. Kanske ska jag prova paj med rostad pumpa... 🤔

De omogna tomaterna som jag tog in har mognat snabbt, och det är inte så många kvar. Resten ligger på en bricka i biblioteket. Dit brukar katterna inte få gå, för jag är rädd att dom ska vässa klorna på farmors gamla fåtöljer, och det vill jag inte. Men så fort dom får en chans smiter dom in. Och eftersom dom vet att dom inte får vara där smyger dom undan och gömmer sig.

Men än så länge har dom faktiskt inte rivit sönder något, så jag låter dom vara därinne ibland eftersom dom tycker det är så spännande.

13 oktober

Jag ger upp, faktiskt

Jag var fast besluten att äntligen rensa hela den 14 kvm stora ytan som bestod av en armeringsmatta av kvickrötter i tjock blöt lera. Och invävt i leran låg krossade krukor och gammal markduk. Men nu har vi fått nästan 80mm regn på tre dygn och det har blivit en sjö nere vid växthuset där jag håller på att rensa den sista kvadratmetern.

När jag kollade trädgårdskalendern från oktober förra året såg jag att jag ägnade mig åt samma kletiga sysselsättning då. Så det verkar vara en dålig vana som jag borde bryta, att spara ogräsrensning tills det är för sent, eller nästan för sent åtminstone. Och om man är så envis att man absolut ska göra klart det som står på listan just nu, fast det skulle gå fem gånger fortare i vår, och vara mycket trevligare när solen skiner och fåglarna sjunger, då kanske det är ren dumhet? Så jag bestämde mig faktiskt för att pausa detta projekt just nu och återuppta det i vår. Det finns ju andra saker som också behöver göras i trädgården.

14 oktober Minusgrader?

Vi har faktiskt inte haft frost än. Men SMHI påstår nu att det bara ska vara en endaste plusgrad här imorgon bitti vid 5-6 tiden, och då kan det ju lika gärna bli frost. Så på kvällen körde vi in ca 20 stora krukor med örtkryddor, agapantus (även kallad Afrikas blå lilja), pelargoner, dahlior, aubergine, knölbegonior, murgröneviol mm. En del fick inta sin vinterplats i ett av växthusen. Andra fick flytta in i odlingsrummet där dom ska bo över vintern. Dom står på stora fat ovanpå brickor på hjul som man kan köra runt om man behöver flytta dom. Somliga bars in i orangeriet där det är litet varmare och ljusare, och några släpades in och ställdes invid husväggen där det bör vara ett par grader varmare.

En jättetung stor betongurna med vita pelargoner och lila hängpetunior, som blommar frodigt fortfarande (Det är väl konstigt att man inte behöver plocka bort vissna blommor på dom små petuniorna. Dom blommar så rikligt ändå. Det upptäckte jag förra året. Jag har alltid haft stora petunior förut och dom måste man "dead heada"), och en hög plåt-urna med fyra stora knölbegonior, som är fylld med sten för att inte välta och på tok för tung för att flytta på, bäddades in i fiberduk. Det finns fortfarande fina squash, både gula och gröna, i landet. Dom gillar absolut inte frost så dom fick också ett täcke av fiberduk. Prognosen säger att det ska bli varmt igen efter imorgon bitti, och då är det ju fint att ha squash och några urnor med blommor kvar.

Nu är klockan över 22 och det är fortfarande 8,5 grader varmt utomhus, så jag undrar om det verkligen ska bli så kallt som SMHI påstår. Jag ska nolla termometern så jag får veta i morgon bitti hur kallt det har varit. Men om det har varit minusgrader så lär jag ju se det på begonior och dahlior, för då är det bara att gräva upp och stoppa i papperspåsar inomhus.

Det finns fortfarande mycket att skörda i grönsakslandet. Jag plockade in dom sista purpurbönorna och sockermajsen igår. Det finns kokbönor som jag plockar och sprittar vartefter. "Olles lilla Svarta"

finns det mycket kvar av. Det finns squash som jag nämnde, massor av purjo, rödbetor, vitbetor, några enstaka palsternackor, fänkål, knöl- och stjälselleri, en lång rad svartrot, stora bamsiga jordärtskockor och faktiskt några små gurkor i växthuset. För att inte tala om all huvudkål som nu växer sig stor och fin utan larvangrepp. Savoj, spetskål, grönkål och kål-Rabbi. I orangeriet står flera plantor med mogen paprika, en aubergin och chili som har börjat mogna.

Imorgon ska vi plocka äpplen för det är mycket vinterfrukt kvar och fåren vill också ha äpplen till vintern.

15 oktober

Fler äpplen

Nej, det blev inte minusgrader. Termometern som sitter utanför köksfönstret visade att det varit som lägst 2,5 plusgrader i natt. Men den sitter bara ca 10 meter från strandkanten och sjön värmer på hösten, så det kan ha varit kallare i grönsakslandet som ligger ett par hundra meter längre bort.

Fåren har fått sova inomhus i natt. Det var första natten i ett nytt fårhus för våra nya får. Dom nya och dom gamla tanterna fick sova i två olika boxar med stängda grindar i natt. Men på dagen har dom varit ute. Dom är inte klippta än så då gör det inget om det är litet kyligt. Vi fick veta för någon dag sedan att Får-Janne inte kommer att klippa mer. Hans handled orkar inte längre. Så nu har vi köpt en egen klippmaskin och studerar på Youtube hur man klipper får stående. Kanske kommer vi att bygga en klippstol för att komma åt litet bättre. Vi får återkomma till det.

Vi plockade ner dom sista äpplena från Cox Orange-trädet. Tyvärr hade många av dom största och finaste äpplena trillat ner. Sen plockade vi nästan all frukt på "familje-trädet" som är ympat med två sorter, jag minns inte vilka. Därifrån hade nästan inga äpplen ramlat ner. Äpplena på det trädet var ovanligt många, stora och vackert röda.

Vi fyllde två stora backar och två trälådor med äpplen som vi plockat från träden. Dessutom plockade vi sju hinkar med fallfrukt och äpplen som var litet missbildade, skorviga eller ätna av rönnbärsmal. Den frukten ska vi ha till äppelmos och till fåren. Vi kommer nog att plocka litet till från ett annat träd. Men det får räcka för idag.

18 oktober

Frost på riktigt

Natten som var fick vi ordentlig frost som låg kvar på gräsmattan ända till 11-tiden på förmiddagen. Jag var ute sent på kvällen och bar in urnor, täckte både urnor och kålhuvuden ute i grönsakslandet med fiberduk. Fiberduken på squashplantorna låg kvar sedan förra frostvarningen. Begonior och dahlior gjorde jag faktiskt inget åt. Det är bara att inse att sommaren är slut och att det är dags att ta upp knölarna ur jorden för vinterförvaring.

Idag skördade jag all huvudkål. Det var mest savojkål men några huvuden röd spetskål också. Det blir mycket kål att laga och äta, men den håller sig ett tag i jordkällaren. Jag gör nog lite kimchi också av savojkålen. De snigelätta ytterbladen går till hönsen. Kålrabbisarna får stå kvar i landet. Dom är så små så jag hoppas dom kan växa litet till.

Sen tog jag in de allra sista gröna tomaterna och all squash som fanns kvar, även dom allra minsta som bara var fingertjocka. Det var otroligt många squash på båda plantorna med gul squash. Många men inte stora. Dom som syns på bilden är bara från den ena plantan.

Jag plockade av alla kokbönor som fanns kvar i landet, trots att en del baljor var gröna. Jag tror inte dom mår bra av frostgrader. Jag har spritat dom som börjat mogna och som hade svarta bönor, och lagt på tork. Baljor som är helt gröna har jag låtit ligga utan att ta ut bönorna. Hoppas att dom kan mogna efter litet i rumsvärmen.

Jag hade tänkt ta in de sista rödbetorna, vitbetorna och palsternackorna också. Men det hann jag inte för vi skulle ha gäster vid 15-tiden och det var dags att förbereda maten. dom.

Vi bjöd på pumpasoppa, kryddad med citron och ingefära, med kokosgrädde, rostade pumpakärnor och tärningar av rökt tofu. Till det hade jag bakat bröd i bakmaskinen som vi skar i skivor och rostade i brödrosten och sedan bredde vitlökssmör, gjort på Eleplant – en vegetariskt bordsvariant som jag gillar. Det funkar både till smörgås och till bakning. Till efterrätt blev det smulpaj på äpplen och aroniabär med vaniljglass eller vaniljvisp på havre. Barnen fick våfflor med olika sorters sylt. Det var gott om jag får säga det själv ☺. Vi hade väldigt trevligt. Det är tur att folk fyller år ibland så man ser till att träffas. Björne hade kört med lövblåsen så det såg riktigt städat ut kring infarten och entrén.

Imorgon ska jag fortsätta förbereda för vintern i grönsakslandet. Kanske hinner jag koka litet äppelmos också. Och ta upp pelargoniorna ur urnorna för vinterförvaring. Jag tänker göra tomatsallad med rödlök och basilika till lunch, för vi har många mogna tomater. Jag har ett tiotal plantor småbladig basiklika som står i orangeriet. Dom behöver ansas så dom grenar sig och blir mer kompakta. Får se hur länge dom hänger med i vinter.

Jag har plockat alla mogna paprikor och lyft ut plantorna som inte längre har några frukter, för enligt min erfarenhet lönar det sig inte att försöka övervintra dom. Den första frukten av chilisorten "Brazilian Starfish" har mognat och blivit alldeles röd. Dom plantorna ska jag däremot plantera om i större krukor och försöka övervintra. Jag har tre kartonger med perenner och lökar som ska ner i jorden innan tjälen kommer. Krokusarna hann jag plantera i fredags. Jag tog dom först för det hade börjat komma små skott på dom. Jag har köpt en massa lökar till vita och lila botaniska krokusar. Dom lär vara bra på att sprida sig.

Sen ska vitlöken också ner i jorden. Jag har köpt några klyftor av elefantvitlök. Dom var inte billiga, drygt 40:-/klyfta! Men jag vill prova, för det har jag aldrig odlat tidigare. Sen får jag väl försöka odla mitt eget utsäde.

Och det är hög tid att stänga av sommarvattnet så inte pump och rör fryser sönder. Ingen risk att man blir sysslös...